

Kursbeskrivning för Juridik och etik/Rättsliga och yrkesetiska aspekter i skolan/ Rättsliga och yrkesetiska aspekter på arbetet i förskolan (2,5 hp)

Allmänt om kursen

Innehåll och målsättning

Kursen omfattar tre dimensioner av lärarrollens juridik: förvaltningsrätt, i synnerhet skoljuridik, samt barnrätt och yrkesetik. Skolan är ett starkt reglerat verksamhetsområde, men p.g.a delkursens begränsade omfång läggs fokus främst på den reglering som rör relationen mellan lärare och elev. Genom praktiska fallstudier ska kursdeltagarna öva i att identifiera tillämpliga rättsregler och reflektera över utfallet – såväl juridiskt som etiskt – av olika handlingsalternativ för att hantera de rättsliga dilemman som aktualiseras i fallen. Sammanfattningsvis behandlar kursen rättsliga och yrkesetiska frågor rörande elevens status och integritet, begränsningar och möjligheter i lärarrollen samt examination och annan myndighetsutövning.

Den övergripande målsättningen med kursen är

- Att stärka studenternas förmåga att hantera rättsliga och etiska dilemman i sin framtida yrkesroll.

Kursen innehåller följande kursmoment:

Kursen innehåller två moment, som samspelar med varandra:

- Ett juridiskt moment med inriktning på offentligrättslig reglering avseende skolans verksamhet och med särskilt fokus på relationen lärare och elev. Detta moment ges mest utrymme i kursen.
- Ett etiskt moment där olika etiska teorier presenteras, vilka sedan används för att belysa hur olika praktiska fall kan hanteras.

Juridiska institutionen

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- identifiera och redogöra för relevanta regler i regeringsformen kap. 1-2, förvaltningslagen, skollagen, diskrimineringslagen, europarätten och dessas inbördes sammanhang,
- redogöra för och tillämpa principen om barnets bästa ur ett rättighetsperspektiv,
- redogöra för och reflektera över yrkesetiska aspekter rörande lärarens förhållningssätt till elever och föräldrar samt
- kunna identifiera juridiska frågeställningar i praktiken förekommande situationer i sin yrkesroll och därvid kunna värdera olika handlingsalternativ ur ett rättsligt och yrkesetiskt perspektiv.

Pedagogiken

Undervisningen består av tre föreläsningar, en övningsuppgift och ett examinationseminarium. Stävan med det pedagogiska upplägget att studenten snabbt ska tillägna sig nödvändiga faktakunskaper och få tillräckliga metodologiska insikter för att sedan kunna identifiera och hantera olika rättsliga och etiska dilemman. Under examinationseminariet ska studenterna genom att nyttja dessa färdigheter i ett praktiskt fall kunna värdera olika handlingsalternativ ur ett rättsligt och yrkesetiskt perspektiv. Examinationseminariet har två funktioner dels att examinera, dels att vara ett lärotillfälle. Fokus läggs således främst på att studenten ska utveckla färdigheter med direkt bäring på den framtida yrkesrollen.

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

- Ett juridiskt moment med inriktning på offentligrättslig reglering avseende skolans verksamhet och med särskilt fokus på relationen lärare och elev. Skolan är en i hög grad regelstyrd verksamhet och lärare har flera uppgifter av myndighetsutövningsskärakt. Det är således av stor betydelse att lärarstudenterna har vissa grundläggande insikter om de rättsliga förutsättningarna för relationen mellan lärare och elever. Detta moment ges mest utrymme i kursen.
- Ett etiskt moment där olika etiska teorier presenteras, vilka sedan används för att belysa hur olika praktiska fall kan hanteras. Juridiken ger ibland inte uttömmande vägledning för hur olika praktiska fall ska hanteras, utan andra – etiska - aspekter måste beaktas.

Skriftliga och muntliga övningar

I kursen ingår en övningsuppgift i form av en lärsekvens, där studenten kan öva på att besvara en examinationsuppgift. Studenten lämnar in ett skriftligt svar och får ett modellsvar som återkoppling. Studenten ska sedan jämföra sitt svar med modellsvaret, vilket blir en form av metakognitivt inslag i kursen.

Examinationsseminariet sker i form av gruppdiskussioner, där varje student dock bedöms individuellt. Examinationsuppgifterna som delas ut till de olika grupperna består av en händelse/ett scenario som innehåller flera rättsliga och etiska dilemman.

I samband med examinationsseminariet ska studenterna även göra en skriftlig uppgift.

Obligatorier

Obligatorierna i kursen omfattar introduktionsföreläsningen och examinationsuppgifterna (gruppdiskussionen och den skriftliga uppgiften). Övriga moment är frivilliga, men rekommenderas.

Internationella och komparativa inslag på kursen

I kursen behandlas några av de internationella konventioner som påverkar skolans verksamhet, t.ex. skyddet för mänskliga rättigheter och skyddet mot diskriminering. Regelrätta komparativa inslag saknas.

Samverkan med det omgivande samhället

Skolan är en del av samhället och förvaltar ett offentligt uppdrag som t.o.m. har grundlagsskydd (rätten till utbildning). Skolan har ett omfattande demokratiuppdrag som bl.a. innebär att skolan inte bara ska utbilda om demokrati, mänskliga rättigheter o.dyl., utan även fostra eleverna i enlighet med dessa samhällsideal.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

Kursen ingår som helkurs respektive delkurs för alla studieinriktningar på lärarprogrammet. Flera kopplingar till olika kurser/delkurser finns bl.a. för att skolans regelstyrning innebär att andra kurser också arbetar med skolans styrdokument. Dessa styrdokument, t.ex. läroplaner, är juridiska dokument. Vad rör etiska reflektioner över praktiska fall i skolans värld, så är också detta ett inslag som återkommer i lärarutbildningen.

Krav för deltagande i undervisningen

Registrering

En student som avser att läsa en kurs ska vara registrerad senast andra kursdagen.

Omregistrering

Omregistrering på kursen görs främst av kursadministratören.

Avregistrering

Studenter som av olika anledningar inte avser att läsa kursen måste avregistrera sig inom tre veckor efter kursstart. Detta görs via ditt studentkonto i Ladok. Detta är av stor vikt då ni på så sätt räknas som förstagsregistrerade när ni registrerar er nästa gång och därmed är garanterade en plats i gruppundervisningen. Sista datum för tidigt avbrott beräknas från måndagen i den vecka som kursen startar och tre veckor framåt. Sista dag är alltid en söndag.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel. Kontakta CSN för mer information!

Gruppindelning

För att kunna anmäla dig till en grupp måste du vara registrerad på kursen. De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja en plats i en grupp först. Tiden för webbregistrering anges i utbildningskatalogen. För omregistrerade finns det möjlighet att delta i gruppundervisningen endast i mån av plats samt efter principen "först till kvarn".

Studieanvisningar

Lärobok

Kursboken, Lärare och elev – rättsliga och yrkesetiska aspekter - är speciellt framtagen för denna kurs och ska läsas i sin helhet. Senaste upplagan.

Kursmaterial

Kursmaterialet består av tre PDF-filer som inleds med inläsningsråd: Kursmaterial I Rättsvetenskapliga artiklar. Kursmaterial II Fall (Beslut och domar från förvaltningsmyndigheter och domstolar). Kursmaterial III Lagtextsamling.

Förberedelser inför undervisningen

Läs kursboken och övrigt kursmaterial.

Examination

Examinationsmoment

Examinationsseminariet sker i form av gruppdiskussioner, där varje student dock bedöms individuellt. Examinationsuppgifterna som delas ut till de olika grupperna består av en händelse/ett scenario som innehåller flera rättsliga och etiska dilemman.

I samband med examinationsseminariet ska studenterna även göra en skriftlig uppgift.

Betygsättning sker enligt en tvågradig betygsskala: G (godkänt) eller U (underkänt). För godkänt på kursen krävs aktivt deltagande i gruppdiskussionen och godkänt på det skriftliga provet.

Studierande som ej godkänns vid ordinarie examination kommer att erbjudas möjlighet till omprov i form av en promemoria om flera juridisk-etiska frågeställningar som examinator bestämmer. Skulle studenten underkännas även på promemorian, så bereds studenten plats i ett examinationsseminarium för efterföljande studentgrupp.

Tillträde till examination

Tillträde till examination ges till studenterna som är förstagsregistrerade eller omregistrerade kursen inom respektive läroprogram, som har inte tidigare fått godkänt betyg på kursen och som är anmälda i Ladok till respektive examinationstillfälle.

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska göras senast tre arbetsdagar före dag för tentamen i Ladok : <https://www.student.ladok.se/student/loggain>. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. Studenter som inte anmält sig kan inte beredas plats på tentamen.

Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på [Juridiska institutionens hemsida](#). Förekomsten av otillåtna hjälpmedel, anteckningar och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Inlämning av tentamen

Se kursinformationen på kurssajten i Athena

Betygskriterier

Betygskriterier

Kursen bedöms utifrån en tvågradig skala: Godkänt/underkänt. För godkänt betyg på kursen krävs att samtliga förväntade studieresultat är uppfyllda. För ev. kompletteringsuppgifter krävs även att texten är dispositionsmässigt och språkligt acceptabel.

Godkänt

Att studenten har uppfyllt lärandemålen sker genom dels att studenten lämnar in en individuell skriftlig uppgift i plattformen Athena inom angiven tidsfrist, dels att studenten kan föra ett skriftligt resonemang, som är förenligt med de angivna lärandemålen.

Underkänt

Lärandemålen uppfylls inte. Tänkbara brister kan t.ex. vara något/några av följande skäl

- Studenten kan inte identifiera eller tillämpa relevanta rättsregler.
- Studenten kan inte identifiera juridiska och/eller etiska frågeställningar i praktiska fall.
- Studenten kan inte värdera olika handlingsalternativ i ett praktiskt fall ur ett rättsligt eller yrkesetiskt perspektiv.

Begäran om ändring:

Begäran om rättelse eller ändring av ett betygsbeslut ska lämnas på särskild blankett till kursadministratören. Begäran ska vara noga motiverad och en kopia på tentamen måste bifogas.

Funktionsnedsättning

Allmänt

Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter ska ha en möjlighet att studera på lika villkor.

För att ta del av stödet som erbjuds måste du göra en ansökan. Detta gör du genom att logga in i systemet NAIS via länk på studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste du bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Du hittar hemsidan via Stockholms universitet. Utbildning > Studera med funktionsnedsättning > Ansök om stöd och anpassningar

När ansökan är mottagen kontaktas du av studentavdelningen för att boka ett personligt möte.

Du som har beviljats stöd ska sedan ta kontakt med din institutions kontaktperson och lämna in det intyg som studentavdelningen utfärdar. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se.

Examination

Observera att du **senast 3 veckor** före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratör/amanuens att examination med stöd ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas. Observera också att tentamensanmälan måste ske på sedvanligt sätt i Ladok senast tre arbetsdagar före tentamen. Notera också att för stödåtgärder som löper över hel/del kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder (t.ex. dela upp tentamen) måste du i god tid men **senast** vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör och meddela att du önskar dessa stödåtgärder.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursutvärdering i slutet av kursen. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid noga.